

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v S., proti žalovaným **1/ P.**, bývajúcemu v B. a **2/ P.**, bývajúcemu v B., obom zastúpeným JUDr. D., advokátkou so sídlom v B., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o nahradenie prejavu vôle**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 9 C 37/2008, na dovolanie žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. decembra 2008 sp. zn. 17 Co 266/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Veľký Krtíš rozsudkom z 25. júla 2008 č.k. 9 C 37/2008-91 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 28. apríla 2006 a zároveň nahradenia prejavu vôle žalovaného 1/ uzavrieť s ním kúpnu zmluvu ohľadom prevodu spoluvlastníckych podielov žalovaného 1/ na nehnuteľnostiach v katastrálnom území S., ktoré sú vedené na liste vlastníctva č. X.. Žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov konania. Výrok, ktorým rozhodol o trovách konania, odôvodnil tým, že právna zástupkyňa žalovaných na pojednávaní 25. júla 2008 uplatnila náhradu trov konania s tým, že výšku trov vyčíslila do 3 dní. Uvedená lehota uplynula 30. júla 2008. Keďže v nej trovy právneho zastúpenia vyčíslené neboli a iné trovy konania žalovaným 1/ a 2/ nevznikli, súd žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov nepriznal (§ 151 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Na odvolanie žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 3. decembra 2008 sp. zn. 17 Co 266/2008 napadnutý rozsudok potvrdil a žalovaným 1/ a 2/

nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie potvrdzujúceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania odvolací súd uviedol, že odvolacie námietky žalovaných 1/ a 2/ sú nedôvodné, lebo v spise sa nenachádza vyčíslenie trov konania, o ktorom ich právna zástupkyňa tvrdí, že ho súdu doručila; ani z kópie tohto vyčíslenia pripojenej k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ nevyplýva, že by vyčíslenie trov prvostupňového konania bolo súdu prvého stupňa doručené v zákonnej lehote. Odvolací súd dodal, že žalovaní 1/ a 2/ ani k odvolaniu nepripojili dôkaz o tom, že faxom a následne písomne zaslali súdu prvého stupňa vyčíslenie trov konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd výrok prvostupňového rozhodnutia v časti napadnutej odvolaním žalovaných 1/ a 2/ (t.j. výrok o nepriznaní náhrady trov prvostupňového konania) ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Výrok, ktorým žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, odôvodnil odvolací súd poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že právna zástupkyňa žalovaných 1/ a 2/ v zákonom stanovenej lehote nevyčísliła (opätovne) ani trovy odvolacieho konania, pričom o termíne konania odvolacieho pojednávania sa mala možnosť dozvedieť na internete, kde sú uvedené všetky termíny pojednávania Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku súdu prvého stupňa o nepriznaní náhrady trov prvostupňového konania, a výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania, napadli žalovaní 1/ a 2/ dovolaním. Uviedli, že v konaní im postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V evidenčných pomôckach, ktoré sú vedené v advokátskej kancelárii JUDr. D., sa nachádza záznam o odoslaní faxu 28. júla 2008 obsahujúceho vyčíslenie trov prvostupňového konania; advokátka si nevie vysvetliť dôvod, prečo toto vyčíslenie nie je založené v súdnom spise. Keď boli žalovaní 1/ a 2/ po podaní odvolania vyzvaní súdom, aby sa vyjadrili, či súhlasia s prejednaním veci odvolacím súdom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, súhlas neudelili. V nadväznosti na to očakávali, že bude nariadené odvolacie pojednávanie a bude im umožnené vyčísliť na ňom trovy odvolacieho konania. Odvolací súd napriek tomu vec prejednal a rozhodol 3. decembra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V dôsledku tohto jeho postupu (vykazujúceho znaky uvedené v § 237 písm. f/ O.s.p.) im bolo znemožnené vyčísliť trovy odvolacieho konania. K tej časti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej sa uvádza, že o termíne konania odvolacieho pojednávania sa právna zástupkyňa žalovaných 1/ a 2/ mala

možnosť dozvedieť na internete, kde sú uvedené všetky pojednávania Krajského súdu v Banskej Bystrici, dovolatelia uviedli, že „nie je zákonnou povinnosťou advokáta vlastniť internet a je prakticky nemožné, aby advokáti termíny pojednávania zisťovali nahliadnutím na vývesné tabule jednotlivých súdov, preto je otázne, či bolo zo strany právnej zástupkyne možné dozvedieť sa o termíne vyhlásenia rozsudku v tejto veci riadne a včas už aj vzhľadom na skutočnosť, že účastníci konania žiadali, aby vo veci bolo nariadené pojednávanie“. Z týchto dôvodov žiadali rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v oboch nimi napadnutých výrokoch a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátkou, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, (len) ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Žalovaní 1/ a 2/ dovolaním napadli výroky o trovách prvostupňového a odvolacieho konania. I keď sú tieto výroky súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, majú povahu uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). Procesnú prípustnosť opravného prostriedku žalovaných 1/ a 2/ treba preto posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú podmienky, za ktorých je prípustné dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. sa uvádzajú uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie; v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale predchádzajúce odseky neplatia, ak ide medziiným o uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania. To znamená, že procesná prípustnosť dovolania žalovaných (smerujúceho proti výrokom o náhrade trov konania) je v preskúvanom prípade ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou

z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pritom § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd v ňom vymenovaných, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o trovách konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. nezakladá ale samo tvrdenie dovolateľa o existencii procesnej vady tejto povahy; rozhodujúcim je zistenie, že v konaní skutočne k predmetnej vade došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaných preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie procesne vadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalovaných 1/ a 2/ pred súdom konať.

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vyzval 3. septembra 2008 žalovaných 1/ a 2/, aby sa vyjadrili, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Žalovaní 1/ a 2/ sa v podaní z 5. septembra 2008 (č.1. 121 spisu) vyjadrili, že s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania nesúhlasia. Odvolací súd vec prejednal a rozhodol 3. decembra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V dovolacom konaní bolo potrebné posúdiť, či tým nedošlo k odňatiu možnosti žalovaných 1/ a 2/ konať pred odvolacím súdom.

V čase, keď súd prvého stupňa zisťoval, či žalovaní 1/ a 2/ súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, bol účinný Občiansky súdny poriadok v znení do nadobudnutia účinnosti zákona č. 384/2008 Z.z. Podľa Občianskeho súdneho poriadku v tomto znení platilo, že na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie (§ 214 ods. 1). Pojednávanie nebolo potrebné nariadovať (o. i.) vtedy, ak účastníci konania súhlasia s tým, aby bol vo veci vydaný rozsudok bez nariadenia pojednávania, a nie je to v rozpore s dôležitým verejným záujmom; to neplatí, ak odvolací súd opakuje alebo dopĺňa dokazovanie alebo súd prvého stupňa rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 115a (viď bližšie § 214 ods. 3).

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok, a to aj jeho ustanovenie § 214. V dôvodovej správe k tejto novele je uvedené, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžadujú, aby sa na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonalo vždy verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti

odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“, nepostupoval Krajský súd v Banskej Bystrici v rozpore so zákonom, pokiaľ v danom prípade aplikoval § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa za úplné a ich právne posúdenie súdom prvého stupňa za správne; v dôsledku toho dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody pre potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku (§ 219 O.s.p.). V tomto prípade: a/ nebolo potrebné dokazovanie zopakovať ani doplniť, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania a c/ obsah spisu nesvedčí o tom, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to dospel odvolací súd k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej 3. decembra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2009). Uvedený postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách prvostupňového konania namietajú odňatie ich možnosti pred súdom konať, treba uviesť, že v spise sa nenachádza žiadny doklad, ktorý by preukazoval predloženie vyčíslenia trov prvostupňového konania v zákonom určenej lehote. Súdom nižších stupňov preto nemožno vytýkať, že vychádzali z toho, že žalovaní 1/ a 2/ v zákonnej lehote trovy prvostupňového konania nevyčísľili (§ 151 ods. 1 a 2 O.s.p.).

K otázke odňatia možnosti žalovaných 1/ a 2/ vyčísliť v zákonnej lehote trovy odvolacieho konania treba poukázať na to, že postup odvolacieho súdu plne zodpovedal § 156 ods. 3 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia súd vo veciach, v ktorých rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. V danom prípade oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku v predmetnej veci bolo na úradnej tabuli Krajského súdu v Banskej Bystrici zverejnené 26. novembra 2008; zvesené z tejto tabule bolo 3. decembra 2008. Zákonná lehota na vyčíslenie náhrady trov odvolacieho konania, ktorá začala plynúť od vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu, skončila bez toho, aby v nej žalovaní 1/ a 2/ vyčísľili trovy odvolacieho konania. Odvolací súd im preto v súlade s § 151 ods. 2

O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Týmto postupom nebola žalovaným odňatá možnosť konať pred súdom.

V oboch prípadoch (tak vo vzťahu k trovám prvostupňového, ako aj odvolacieho konania) mal postup odvolacieho súdu podklad v zákonných ustanoveniach. Nešlo o procesne vadný postup, a to ani z hľadiska jeho súladu s § 156 ods. 3 O.s.p. Postupom súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalovaných 1/ a 2/ konať pred súdom. Neopodstatnená je preto ich námietka, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaných 1/ a 2/ nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalovaní 1/ a 2/ úspešní. Dovolací súd nepriznal procesne úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková